UPPLANDS VÄSBY

Samordnare
Sarianna Kranz
073-9104049
sarianna.kranz@upplandsvasby.se

Datum:
2025-11-18

Diarienummer:
KS/2025:488

Verksamhetsplan med budget för finskt förvaltningsområde år 2026

Information och gott bemötande

Under 2025 har det upptäckts behov av att skapa insatser för att nå kommuninvånarna med information om vad det innebär att Upplands Väsby är ett finskt förvaltningsområde. Målet är att nå alla hushåll i kommunen med informationskampanj om rättigheterna till förskola, skola och äldreomsorg på finska, samt sprida kalendern för kulturevenemang. Vi vill också undersöka behov av service på finska genom en enkätundersökning.

Under kommunens satsning på sommarjobb för ungdomar kommer samordnaren erbjuda sommarjobb för sverigefinska ungdomar för att utveckla arbetet med kommunikationen utifrån ungdomsperspektiv.

Väsby direkt ska få aktuell information om finskspråkig personal via den kartläggning om finskspråkig personal som gjordes under 2025.

Vid rekrytering informeras de sökande om att finska språket är meriterande vid ansökan och att Upplands Väsby tillhör det finska förvaltningsområdet. Den utbildning som finns på kommunen Insidan om nationella minoriteter används som ett sätt att utbilda personalen och målet är att alla enhetschefer ska ha genomfört den och uppmuntrar sin personal att gå den.

Den kartläggning som gjordes 2025 visade intresse bland personalen som har finsk anknytning att lära sig mer finska genom språkkurser. Vi behöver tillvarata den språkkompetensen som finns för att förbättra servicen på finska. Målet att kunna erbjuda språkutbildning till dem som så önskar i samarbete med kontoren.

Kommunhuset har även fått en ny anslagstavla som togs i bruk 2025, informationen där uppdateras och underhålls fortsättningsvist av samordnaren.

Delaktighet och inflytande

Vi fortsätter med arbetet med fasta och öppna samråden. Fasta samråd sker 4 gånger om året och öppna samråd en gång per år. Vi har haft temasamråd med barn och unga i fokus och med seniorer i fokus. Under 2026 kommer vi ha tema ”Sverigefinsk kultur” på vårt öppna samråd.

Samordnaren planerar fortsätta med särskilda barn- och ungdomssamråd som arrangeras där barn och unga vistas, exempelvis fritidshem och ungdomsgårdar och på skolan i samarbete med lärarna där och hemspråkslärare.

Det finns behov av att förbättra dialogen mellan samrådet och ansvariga tjänstemän för äldreomsorg och skola så att det sker regelbundet. En möjlighet till särskilda samverkansgrupper undersöks.

Främjandet av den finska kulturen och språket

Det statsbidrag som kommunen får för att arbeta med finskt förvaltningsområde ska bland annat användas för att säkerställa främjandet av den sverigefinska minoritetens språk och kultur. En viktig aspekt är också det folkbildande ansvaret för att informera om och synliggöra den sverigefinska minoriteten till alla kommunmedborgare.

I Upplands Väsby bor ett stort antal människor som har finsk anknytning och kommunen har stort ansvar i att se till att den andra och tredje generationens sverigefinska vuxna, ungdomar och barn får en positiv kontakt med sina rötter både vad gäller språk och kultur. Kulturevenemang som är riktade till barn och unga är ett prioriterat område för samordnaren. Målet är att evenemangen ska stärka språkets användning aktivt.

Följande planeras utifrån målen:

- Teaterföreställningar för barn planeras in under vårterminen
- Kultur till Språkskolan (med inbjudan även till modersmålslärare och deras elever) för olika åldrar
- Inköp av pedagogiskt material till förskolan och till hemspråksgrupperna
- Pysselaktiviteter på finska
- För de vuxna arrangeras kulturevenemang tillsammans med allmänkulturen och biblioteket, men också fristående kulturevenemang som sker på andra platser än Messingen.
- Till Hedvigsgårdens demensavdelning bokas besök av musikern och sångerskan Jannika Häggström, som själv arbetat som demenssköterska och kan målgruppens behov.
- För seniorerna arrangeras fler hälsofrämjande insatser igenom föreläsningar och andra aktiviteter. Hälsoprojektet Hjärnvägens implementering på finska fortsätter
- Sommarcaféer för seniorer är planerade
- Kulturcaféer på Gluggen en gång i månaden med lågtröskel princip (drop-in) för alla åldrar
- Samarbete med riksteaterföreningen fortsätter med kvalitetsteater för vuxna.

  HT2026 teaterbesök från Finland med Saara Turunen.

  .

Gemensamt mål för all kulturverksamhet är att det ska stärka det finska språkets användning, men också att välkomna människor som tappat sin finska att komma till evenemangen. Därför kommer en del av evenemangen ske på två språk, eller också endast på svenska.

Ett mål för arbetet med det finska förvaltningsområdet handlar också om att synliggöra den finska minoriteten för den svenska majoritetsbefolkningen på ett positivt sätt, därför bör en del av kulturprogrammet också riktas mot denna målgrupp.

Samordnaren fortsätter att samarbeta med de finska föreningarna i kommunen och Språkskolan med dess föräldraförening. Gemensamma evenemang tillsammans med olika föreningarna uppmuntras och har initierats.

Också samarbete med andra förvaltningsområden och grannkommuner fortsätter, samarbete med Sigtuna kommuns koordinator har startats med planering av gemensamma aktiviteter.

Arbete med att implementera lagen för nationella minoriteterna

Tillsammans med strategen för social hållbarhet genomfördes under 2025 en uppföljning av minoritetsarbetet i kommunen (KS/2025:46) Den gjordes genom en enkät som skickades till alla kontor som fick besvara frågorna. Strategen identifierade utvecklingsområden som finns i arbetet med de nationella minoriteterna och analysen av svaren fortsätter så att vi kan möta servicebehovet som finns. Återstår att göra en kommunövergripande behovskartläggning av behov av service för de nationella minoritetsgrupperna.

Minoritetspolicyn som styrdokument införlivades i den nya planen för social hållbarhet under 2025.

Kommunen har skyldighet att föra dialog med samrådet om de beslut som berör den finska minoriteten. Målet är att denna dialog ska utvecklas så att de tjänstemännen besöker regelbundet samrådet för att informera om eventuella nya beslut och lyssna in behov.

Behovet av samverkansgrupp inom förskola och skola samt äldreomsorg undersöks vidare.

Användning av statsbidraget i kommunen

En kommun som tillhör det finska förvaltningsområdet erhåller årligen statsbidrag från Länsstyrelsen i Stockholms län för de ökade kostnader som uppstår i samband med att kommunen uppfyller sina lagstadgade åtaganden. Enligt Länsstyrelsen ska statsbidraget användas i samråd med minoriteten till merkostnader i samband med minoritetslagens tillkomst, inte till sådant kommunen sedan tidigare är skyldig att göra, till exempel att anlita tolk och dela ut ordinarie föreningsbidrag.

Möjliga användningsområden för statsbidraget är:

- dialog och samråd med minoriteter
- kartläggning
- informationsinsatser och översättningar
- organisationsöversyn och förändringar
- kultur- och språkinsatser
- synliggörande av minoriteter och minoritetsspråk, t.ex. skyltning
- initiala mobiliseringsinsatser, till exempel inköp av litteratur, pedagogiskt material
- del av personalkostnader
- handlingsplan

Riktlinjer för beviljande av medel

Föreningar, företag och enskilda aktörer i Upplands Väsby kommun kan beviljas medel från statsbidraget för en verksamhet som stödjer kommunens minoritetsåtagande och sverigefinnarnas rättigheter. Beslutet att bevilja medel för sådan verksamhet sker enligt ett antal riktlinjer:

- Verksamheten bör främja och synliggöra det finska språket och den sverigefinska kulturen, exempelvis föreläsningar, offentliga kulturarrangemang etc.
- Verksamheten är ett projekt, arrangemang eller ett behov utöver föreningars ordinarie verksamhet
- Verksamheten ska riktas till och vara öppen för Upplands Väsby kommuns sverigefinska befolkning och inte användas till andra kommuners minoritetsåtaganden
- Verksamhet som riktar sig till barn/ungdomar samt äldre prioriteras
- Verksamhet som syftar till att främja användningen och bevarandet av det finska språket prioriteras

Medel beviljas inte till verksamhet där främjandet av den sverigefinska kulturen och språket endast är en begränsad del av syftet med verksamheten.

Förnyade regelverk och rutiner

Den del av statsbidraget som finska föreningar har möjlighet att söka för kulturevenemang kommer att under 2026 ses över enligt de nya krav och styrdokument som reglerar allmänkulturens bidragsgivning och behöver tillämpas också på bidragsrutinerna för FFO. (Exempelvis rutiner på beslut, redovisningar och uppdatering av föreningars årsredovisningar, stadgar och uppföljning av hur föreningarna arbetar med jämställdhet och barnens rättigheter.) Arbetet stannade upp 2025 pga. systemutvecklingsfrågor. En ny plan är att vi hittar en lösning under 2026.

Ansökning sker i enlighet med de framtagna rutinerna som vi går igenom vid första samrådet i början av året 2026. Ekonomisk redovisning av förra årets (2025) medel ska ske via en redovisning som skickas in. Påminnelse och länk till redovisningsinformationen skickas till föreningarna i början av året 2026.

Tillsammans med modersmålslärarna i finska ska stipendiet modersmålsmorot/ Äikkäporkkana-stipendiet som uppmuntrar läsning delas ut år på våren 2026 till niorna som slutar skolan.

Föreningsbidragsdelen utökas från dagens 30 000 kr till 60 000 kr.

Ekonomiska konsekvenser:

Arbetet finansieras med Statsbidraget som Länsstyrelsen tilldelar kommunen för arbetet med det finska förvaltningsområdets samordning med 847 500 kr (1,5 x grundbeloppet 565 000 kr).

För år 2026 finns i kommunens budget ett tillskott med 150 000 kr som tillgår finska förvaltningsområdets arbete. Då ökar budgeten från 847 500 till sammanlagt 997 500 kr. Då samordnaren endast arbetar med den sverigefinska minoriteten och statsbidraget ska användas för den målgruppen.

Vi ansöker också medel från äldreomsorgsbudgetens statsbidrag för merkostnader för det finska, såsom förebyggande för seniorer och aktiviteter för demensboende samt särskild satsning på kultur under sommaren för de äldre.

Budget finska förvaltningsområdet 2026

Öppna samråd	8 000 kr
Kultur	187 000 kr
Fortbildningar personal och samråd	50 000 kr
Pedagogiskt material för förskolan och modersmålslärarna	12 000 kr
Lön	612 000 kr
Språkmorot	3 000 kr
Föreningsbidrag	60 000 kr
Annonser+ informationskampanj	50 000 kr
Övrigt:	15 500 kr
Summa	997 500 kr
Statsbidrag	**847 500 kr**
Tillskott från kommunen	150 000 kr
Summa bidrag totalt	997 500 kr

Social-och omsorgskontorets statsbidrag	
Sävelsirkku	36 000 kr
Hälsodagar	30 000 kr
Kulturcaféer x 4	48 000 kr
Aktivitet på Hedvigsgården, sångerska	50 000 kr
	164 000 kr

Kultur-och fritidskontoret

Sarianna Kranz

Samordnare